

Inicijativa mladih s invaliditetom Boke (I MI Boke), mobilni telefon: +382 68 022 803, e-mail: info@imiboke.me

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE

na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu

Primjedba/Predlog/Sugestija 1:

U članu 21 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (u daljem tekstu: Nacrt Zakona) poslije riječi: „stav 3” dodaju se riječi: „poslije riječi: „ili djeteta sa smetnjama u razvoju” stavlja se tačka i zarez i dodaju riječi: „zaposlenim licem sa invaliditetom”.”.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 1:

Da bi se osobe s invaliditetom (u daljem tekstu: **OSI**) **zaštitile od otkaza, u slučajevima kada ispunjavaju svoje radne obaveze u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu**, neophodno je Zakonom o radu propisati zabranu poslodavcima da raskinu ugovor o radu i sa njima u ovim situacijama. Ovo je **u skladu sa članom 118 Zakona o radu** i predstavlja njegovu konkretizaciju u pogledu raskida ugovora o radu.

Primjedba/Predlog/Sugestija 2:

U članu 23 Nacrta Zakona prije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„U članu 127 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, kada je jedan od roditelja lice sa invaliditetom, roditeljsko odsustvo se može koristiti u trajanju do tri godine od rođenja djeteta.”.

U (sadašnjem) stavu 1 riječi: „u članu 127” brišu se.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 2:

OSI koje postaju roditelji, trebaju mnogo više podrške u njezi i staranju o djetetu, te njima i drugom roditelju treba omogućiti roditeljsko odsustvo u dužem trajanju nego roditeljima bez invaliditeta. Takođe, zavisno od vrste invalidnosti, često im je neophodno i više vremena da ostvare adekvatan kontakt sa djetetom i ovladaju vještinama neophodnim za samostalnu njegu i staranje o djetetu.

OSI svakako i sada mogu ostvariti pravo iz člana 132 Zakona o radu, pri čemu se refundacija

sredstava poslodavcu po osnovu isplaćenih naknada zarada vrši po propisima iz socijalne i dječje zaštite. Međutim, **OSI iako po istim propisima imaju pravo na usluge personalne asistencije, pomoći u kući, stanovanje uz podršku, tumačenje i prevođenje na znakovni jezik i druge usluge socijalne i dječje zaštite, oni ih u praksi ne mogu ostvariti.** Zbog toga im je i **korišćenje prava na rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta nedovoljno da se ostvare u ulozi roditelja.** Zbog toga partneri, same OSI i drugi/e članovi/ce njihovih porodica nerijetko **budu primorane da napuste posao** ili da koriste privremenu spriječenost za rad zbog bolesti, da bi se adekvatno brinule o djetetu.

Da bi se OSI ohrabrile da se ostvare u ulozi roditelja, trebaju im se omogućiti bolji uslovi za njegu i brigu o djeci, u šta spada i **produženo roditeljsko odsustvo.** Zbog nažalost **i dalje malog broja OSI koje se ostvaruju u ulozi roditelja, izdatak za refundaciju sredstava poslodavcima** za isplaćene naknade zarada za vrijeme ovog produženog roditeljskog odsustva **ne bi bio ni primjetan** za sredstva socijalne i dječje zaštite. Naprotiv, refundacije sredstava poslodavcima se ionako vrše po osnovu prava OSI na rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta, kao i za privremenu spriječenost za rad zbog bolesti, te bi se u ovom slučaju sredstva samo preusmjerila na refundaciju sredstava po osnovu isplaćenih naknada zarada tokom produženog roditeljskog odsustva.

Primjedba/Predlog/Sugestija 3:

Poslije člana 23 Nacrta Zakona, dodaje se novi član koji glasi:

„Član 24

U članu 128, riječi: „stav 3”, zamjenjuju se riječima „stav 4”.”.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 3:

Ova Primjedba/Predlog/Sugestija predstavlja **pravno-tehničko usklađivanje sa Primjedbom/Predlogom/Sugestijom 2.**

Primjedba/Predlog/Sugestija 4:

U (sadašnjem) članu 24 Nacrta Zakona, u stavu 2 predloženog člana 129a poslije riječi: „dvoje ili više djece” dodaju se riječi: *„ili djeteta sa invaliditetom ili je jedan od roditelja lice sa invaliditetom”.*

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 4:

Roditelji koji dobiju dijete s invaliditetom, kao i OSI koje postanu roditelji trebaju mnogo više podrške u njezi i staranju o djetetu. Takođe im je zavisno od vrste invalidnosti djeteta i/ili roditelja i potrebno više vremena da ostvare adekvatan kontakt sa djetetom i ovladaju vještinama neophodnim za samostalnu njegu i staranje o djetetu. Zbog toga je očevima sa ili

bez invaliditeta, koji dobiju dijete s invaliditetom ili majka djeteta ima invaliditet, neophodno garantovati pravo na očinsko odsustvo u jednakom trajanju kao i očevima kojima se rodi dvoje ili više djece. **Vrijeme koje ovi očevi treba da provedu sa jednim novorođenim djetetom nije manje od onoga koje očevi treba da provedu sa dvoje ili više novorođene djece, zbog opisanih okolnosti.**

Primjedba/Predlog/Sugestija 5:

Poslije (sadašnjeg) člana 29 Nacrta Zakona, dodaje se novi član koji glasi:

„Član 31

U članu 169 u stavu 6 poslije riječi: „a kod kojeg je invaliditet nastao” dodaju se riječi: „ili se povećao”.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 5:

Iako se članom 118 Zakona o radu OSI garantuje posebna zaštita, u pogledu otpremnine one nemaju veći obim prava od osoba bez invaliditeta, osim u slučaju osoba sa najmanje 50% invaliditeta, kod kojih je invaliditet nastao tokom trajanja radnog odnosa kod poslodavca koji ih otpušta (član 169 stav 6). Na ovaj način, **sam Zakon o radu vrši diskriminaciju među OSI po osnovu vremena nastanka njihovog invaliditeta, a u pogledu ostvarivanja prava na otpremninu.** Naime, **OSI kod kojih se stepen invaliditeta povećava tokom trajanja radnog odnosa, nemaju pravo na uvećanu otpremninu, kao one OSI kod kojih invaliditet nastane tokom trajanja radnog odnosa kod poslodavca.** Ovim je zakonodavac pokušao OSI zaštititi od otkaza zbog nastanka njihovog umjerenog ili teškog invaliditeta, ali ih nije zaštitio u onim slučajevima kada njihov invaliditet sa niskog poraste na veći stepen. Zbog toga se **ovom Primjedbom/Predlogom/Sugestijom želi ukloniti ova diskriminacija OSI u pogledu obima prava na otpremninu.**

Inicijativa mladih s invaliditetom Boke

Izvršna direktorka

Miroslava-Mima Ivanović

